มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดเน้นด้านการประเมิน และการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

- การประเมินครู
- การประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและสถานศึกษา
- การกำหนดแนวทางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- การทดสอบผ่าน/การซ้ำชั้น ป.6 ม.3 ม.6
- การพัฒนาแบบทดสอบการศึกษามาตรฐานระดับชาติ
- การสร้างเครื่องมือ ระบบ วิธีประเมิน
- การประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๓ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพฯ พ.ศ.๒๕๖๑

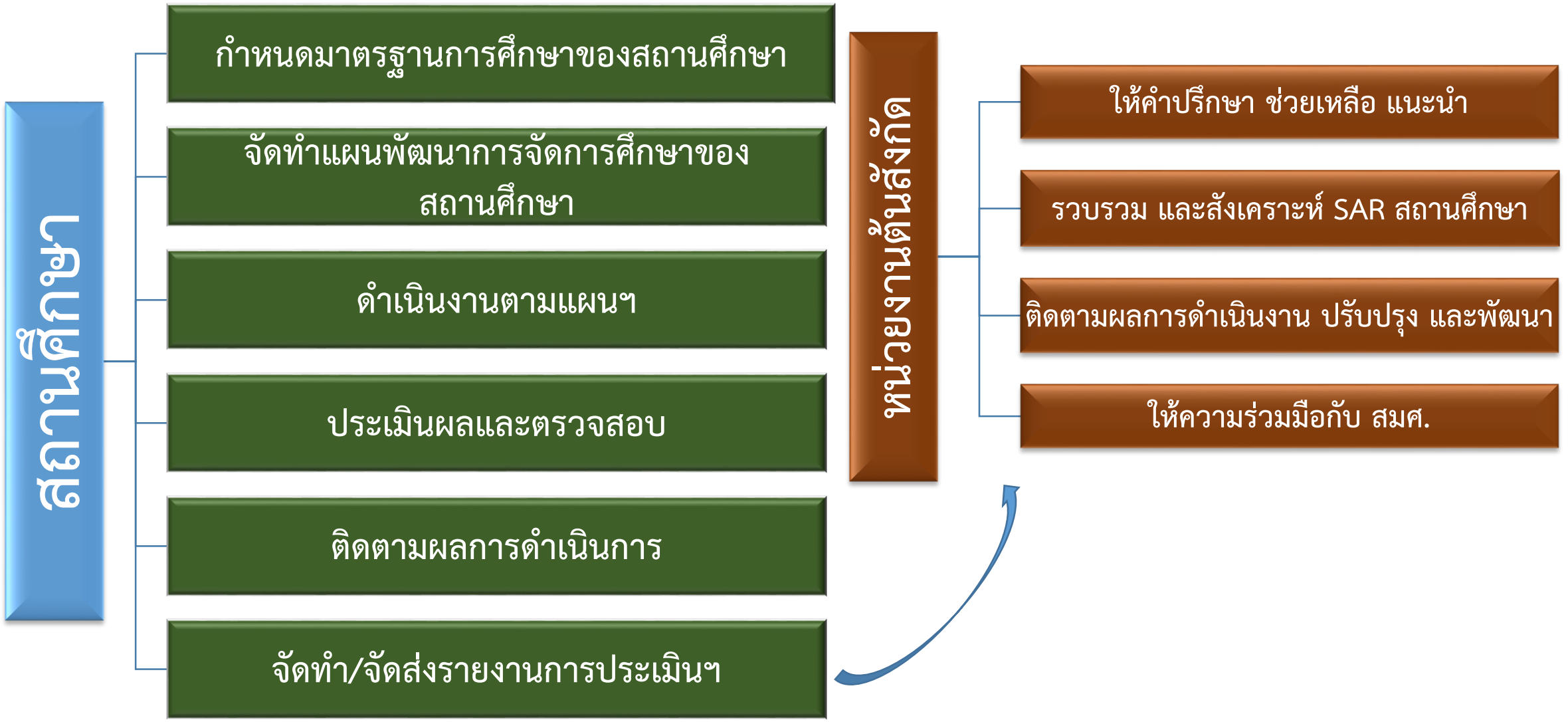

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

(ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑)

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายการปฏิรูป
ระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. ปรับจำนวนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนคุณภาพ

๒. ลดภาระการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา

๓. ลดการจัดทำเอกสารเพื่อการประเมิน

๔. ปรับปรุงกระบวนการประเมินที่สร้างภาระแก่สถานศึกษา

๕. ปรับมาตรฐานผู้ประเมินให้ได้มาตรฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๙ (๔ มฐ.)

๒๕๕๘

- ยกร่าง มฐ. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สอดคล้องกับ มฐ. การศึกษาของชาติ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาฯ และกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๓) ปรับจำนวน ๔ ครั้ง
- รับฟังความคิดเห็นจากคณะปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา

๒๕๕๙

- ประชุมวิพากษ์จัดทำตัวอย่างแนวปฏิบัติ
- จัดทำ Quality Code/ มาตรฐาน และคำอธิบาย

๒๕๕๙

- ปรับ Quality Code และเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ
- เสนอคณะที่ปรึกษา รมช. ๒ ครั้ง

๒๕๕๙

- เสนอคณะอนุ กพฐ. และเสนอ กพฐ.
- กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

ช่วงที่ ๒ การดำเนินงานตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ (๓ มฐ.)

ต.ค. ๖๐
- แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ จำนวน ๒ ชุด

๑๒ ม.ค. ๖๑
- รับนโยบายจาก รมว.

๒- .พ. และ ๑๑ – ๑๔ ก.พ. ๖๑
- ยกร่างกรอบมาตรฐาน และแนวปฏิบัติ ใช้มาตรฐานฉบับเดิม จำนวน ๔ มาตรฐานเป็นหลัก
- พิจารณาความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓ ครั้ง

มี.ค.๖๑
- ปรับกรอบมาตรฐาน และคำอธิบายมาตรฐานเพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะการประชุม จำนวน ๓ ฉบับ

เม.ย.- ก.ค. ๖๑
- ประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ สกศ. และคณะทำงานมาตรฐาน จำนวน ๓ ครั้ง
- ปรับร่างมาตรฐานการศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓ ฉบับ (มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ)
- ประกาศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑

ระดับการศึกษาปฐมวัย

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ศูนย์การศึกษาพิเศษ)

การเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน พ.ศ.๒๕๕๙	มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑
๑.จำนวนมาตรฐาน • ปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๕๔) ๑๑ มฐ. ๕๑ ตบช. • ขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๕๙) ๔ มฐ. ๒๐ ประเด็นพิจารณา • ศูนย์การศึกษาพิเศษ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ๔ มฐ. ๒๐ ประเด็นพิจารณา	• ปฐมวัย ๓ มฐ. ๑๔ ประเด็นพิจารณา • ขั้นพื้นฐาน ๓ มฐ. ๒๑ ประเด็นพิจารณา • ศูนย์การศึกษาพิเศษ ๓ มฐ. ๑๕ ประเด็นพิจารณา

การเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๔๙	มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพิ่ม * ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ปรับ * มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ (เดิม ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน)
๓. ด้านการบริหารจัดการ มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ การวางแผน (*พัฒนาวิชาการ ครู บุคลากร บริหารจัดการข้อมูล สภาพแวดล้อม*) การมีส่วนร่วม และการกำกับติดตาม	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาวิชาการ พัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม เพิ่ม * จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน พ.ศ.๒๕๔๙	มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. ด้านการจัดการเรียนการสอน - สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม - จัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชน - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	- ปรับ* จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด - ปรับ* ใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ - ปรับ* บริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก - ปรับ* แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ - ตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑

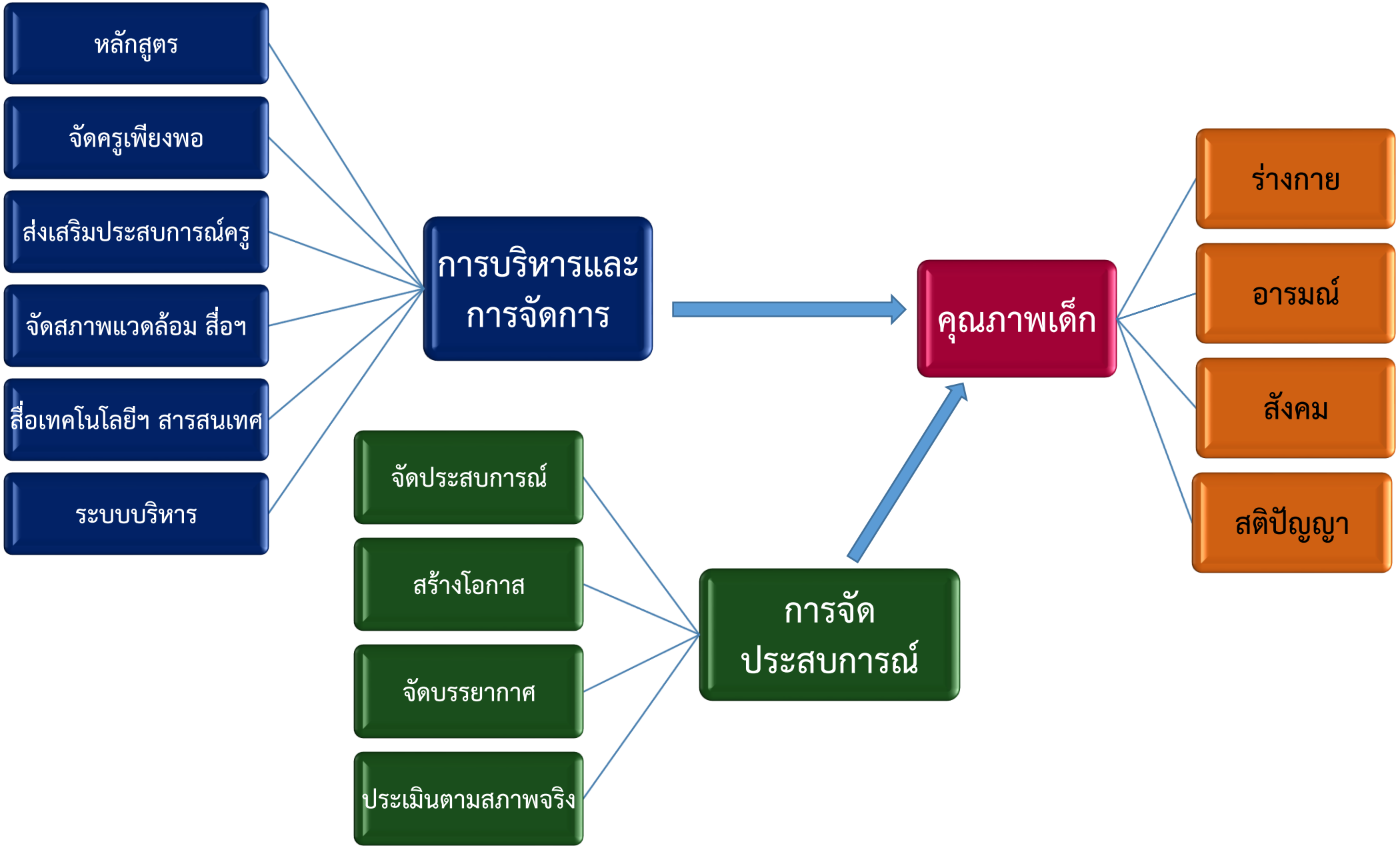

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้

๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

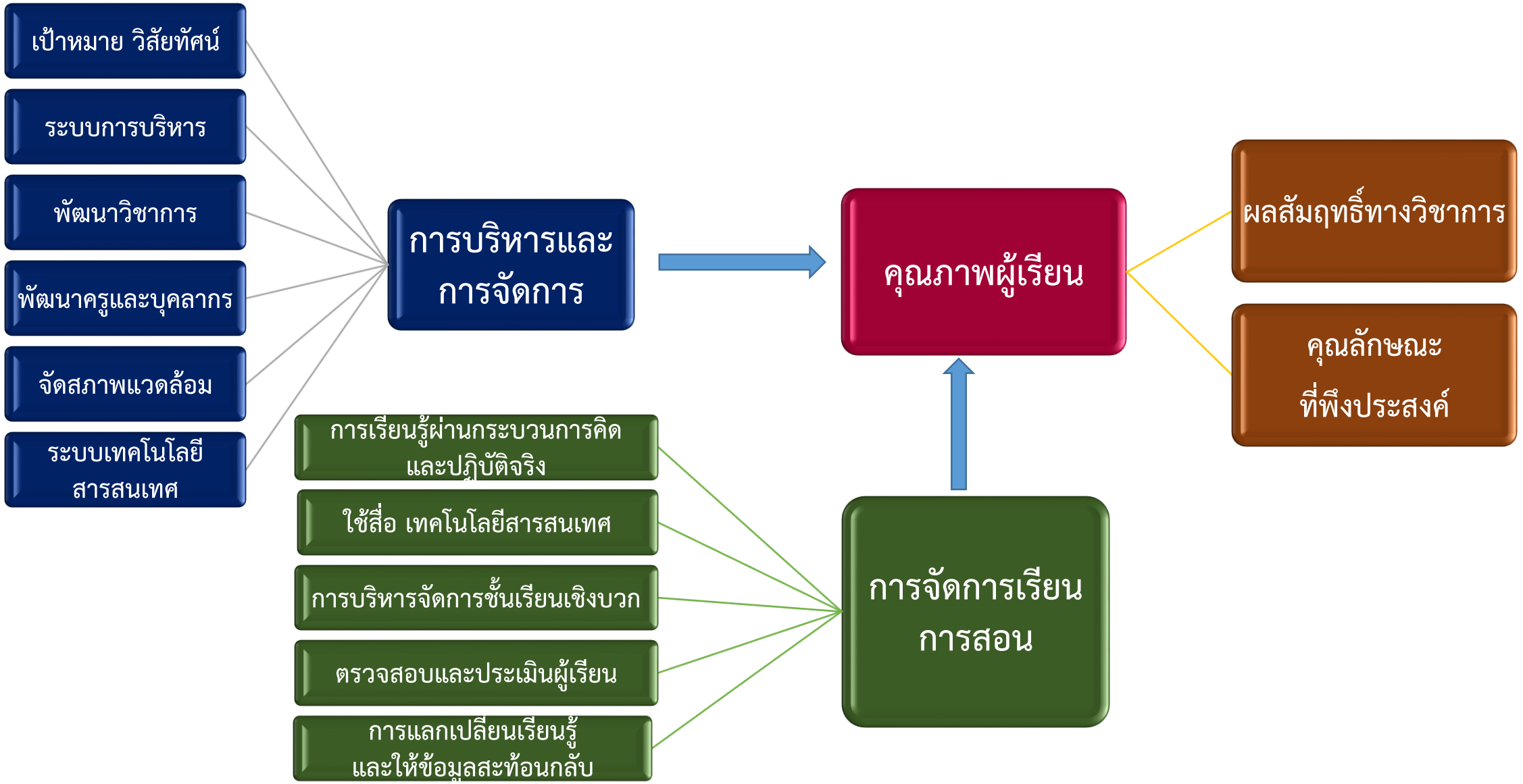

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

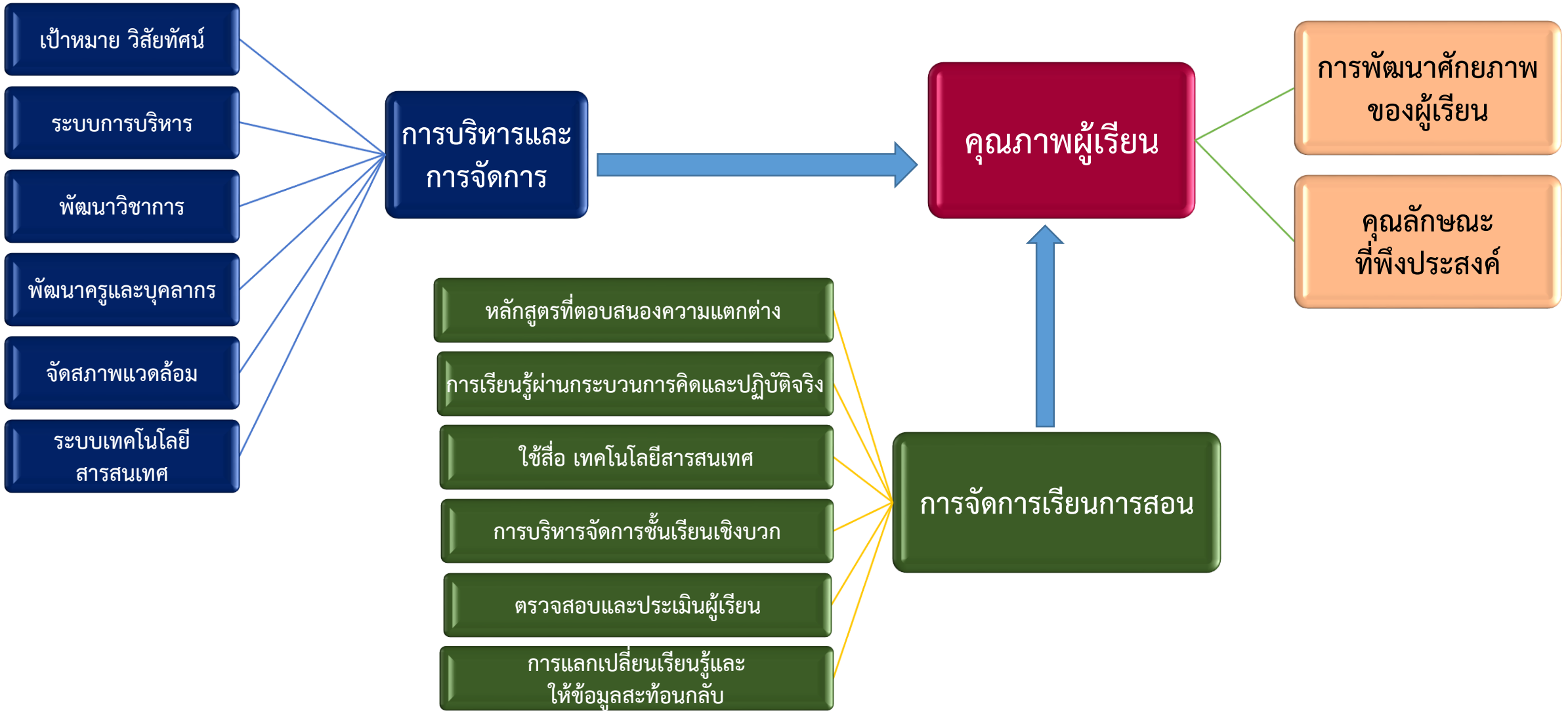

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑) มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

๑) มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (self assessment report: SAR)

มุ่งเน้นตอบคำถามดังนี้

๑) คุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพใด มีคุณภาพอย่างไร

๒) สถานศึกษารู้ได้อย่างไรว่าตนเองมีคุณภาพในระดับนั้น มีข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์อะไรบ้างที่จะสนับสนุน

๓) สถานศึกษามีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างไร

การกำหนดระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพของสถานศึกษา ๕ ระดับ

- ระดับกำลังพัฒนา
- ระดับปานกลาง
- ระดับดี
- ระดับดีเลิศ
- ระดับยอดเยี่ยม

การปฏิรูปวิธีการประเมิน : รูปแบบการประเมินแนวใหม่

การประเมินและการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ

(Expert Judgment)

การประเมินแบบองค์รวม

(Holistic Assessment)

การประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

Evidences Based Assessment

ความเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพฯ พ.ศ.๒๕๖๑

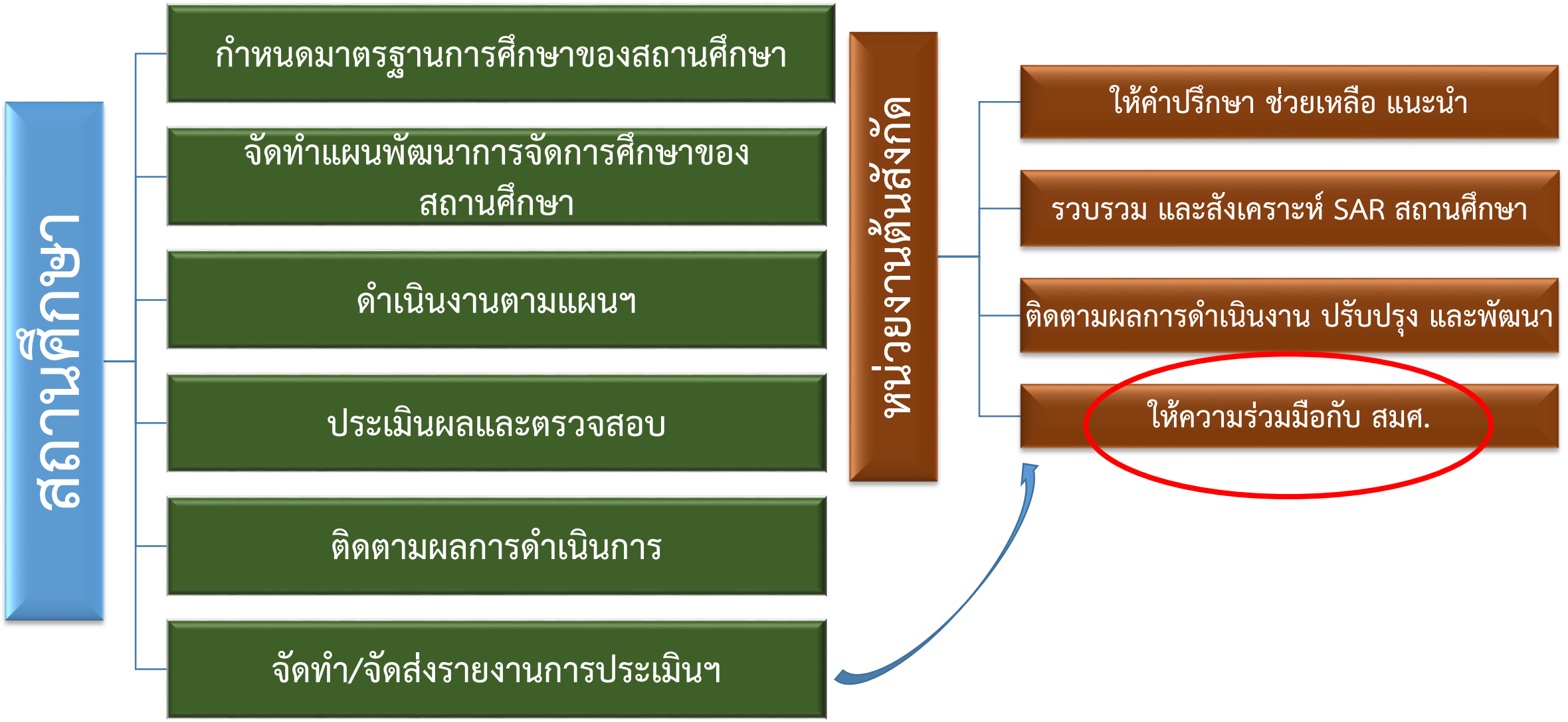

เป้าหมายการประเมิน

ระยะ 1

ประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ระยะ 2

ติดตามเพื่อพัฒนาโดยจัดสรรงบประมาณ

เพื่อ

ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินภายนอก สมศ. ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิจาก สมศ.

ผู้แทนจาก
หน่วยงานต้นสังกัด

ผู้มีประสบการณ์
ด้านการบริหาร

หมายเหตุ ในกรณีมีความจำเป็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ข้อสรุปและประเด็นฝาก

“วัฒนธรรมการประเมิน”

๑๙ ข้อที่เห็นบ่อยและอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงในการเตรียมการและรับการประเมินฯ

๑. การเกณฑ์นักเรียน ครู และคนเฒ่าคนแก่ มาตั้งแถวยืนต้อนรับ ตั้งแต่หน้าประตูโรงเรียน

๒. การจัดขบวน การจัดวงดนตรี และการแสดงต่างๆ เพื่อแห่แหนผู้ประเมินตั้งแต่หน้ารั้วโรงเรียน

๓. การตั้งแถวให้นักเรียนโบกธง โบกมือ ปรบมือรัวๆ ชูมือจากหน้าประตูโรงเรียน

๔. การลงทุนสูงกับการจัดเตรียมพวงมาลัยหรือเตรียมดอกไม้ไว้ติดอกเสื้อผู้ประเมิน

๕. การจัดทำป้ายไวนิลหรือป้ายต้อนรับใหญ่โต ที่เป็นการลงทุนสูงเพื่อรับการประเมิน

ข้อสรุปและประเด็นฝาก

“วัฒนธรรมการประเมิน”

๑๙ ข้อที่เห็นบ่อยและอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงในการเตรียมการและรับการประเมินฯ

๖. การเสียค่าใช้จ่ายไปกับการจัดทำป้ายชื่อผู้ประเมิน เช่น ไม้สักแกะสลัก หินอ่อนแกะสลัก ฯลฯ

๗. การลงทุนกับการเช่าชุดการแสดงและการแต่งตัวหรือแต่งหน้าให้นักเรียนแสดงเพียงไม่กี่นาที

๘. การปลุกให้นักเรียนตื่นแต่ไก่โห่ เพื่อมาคอยต้อนรับและแสดงให้ผู้ประเมินรับชม

๙. การจัดซุ้มดอกไม้ มุมดอกไม้ หรือแจกันดอกไม้ไว้ประดับตกแต่งที่เกินความจำเป็น

ข้อสรุปและประเด็นฝาก

“วัฒนธรรมการประเมิน”

๑๙ ข้อที่เห็นบ่อยและอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงในการเตรียมการและรับการประเมินฯ

๑๐. การเสียเงินและเสียเวลากับการซื้อผ้ามาผูกโบว์หรือจับกลีบเป็นริ้วแถวไว้ประดับหน้าห้องประชุม

๑๑. การจัดเตรียมพรมแดงหรือจัดทำทางเท้าเป็นกรณีพิเศษให้ผู้ประเมินเดินในระหว่างการประเมิน

๑๒. การจัดเตรียมนักเรียนไว้คอยเดินกางร่มให้ผู้ประเมินระหว่างการประเมิน

๑๓. การจัดเตรียมนักเรียนไว้คอยเดินประกบ แนะนำ หรือคอยเดินจูงมือผู้ประเมิน

๑๔. การจัดฐานกิจกรรมต่าง ๆ แสดงต่อหน้าผู้ประเมินที่นอกเหนือจากกิจกรรมปกติของโรงเรียน

๑๕. การจัดสำรับอาหารที่หรูหราและราคาแพง ซึ่งสร้างภาระให้กับโรงเรียน

ข้อสรุปและประเด็นฝาก

“วัฒนธรรมการประเมิน”

๑๙ ข้อที่เห็นบ่อยและอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงในการเตรียมการและรับการประเมินฯ

๑๖. การเตรียมการแบบหามรุ่งหามค่ำ ไม่ได้หลับไม่ได้นอน
เพื่อรับการประเมินเพียงไม่กี่วัน

๑๗. การให้นักเรียนบางคนหยุดเรียน หรือครูบางคนหยุดงานในวันที่มีการประเมิน

๑๘. การเตรียมของขวัญหรือของที่ระลึกที่มีราคาแพงไว้แสดงความขอบคุณผู้ประเมิน

๑๙. การให้เอกสิทธิ์บางอย่างกับผู้ประเมิน และยกย่องจนคล้ายจะเป็นสมมุติเทพ